

Oradea-Mare (Nagyvárad) 1923.

Szombat, augusztus 11.

Ötvenharmadik évfolyam, 179. szám.

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy hónap 30 lei.
Nagyváradon: egy hónap 40 lei.

Főzerkesztő: **HEGEDŰS NÁNDOR**
Feladvó szerkesztő: **MARÓT SÁNDOR**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly híd 6.
(Szilágyi Dezső) utca 6.

Teljes átalakulás az Averescu-párt

A bukaresti lapok, különösen a kormánypárti felhivatalosa, a Viitorul napok óta nagy gaudiummal írja, hogy az Averescanus-párt bomlás előtt áll és a párt vezetőinek nem fog sikerülni összetartani a pártot. Argetoianu volt belügyminiszter lemondása volt az, ami megerősítette a lapok hírét és bizonyos, hogy még ma sincsen teljesen megoldva a párt belső válsága.

Az Averescanus-párt egyik legerősebb egyénisége Argetoianu, aki belügyminiszter volt a tábornok kormányánál és így a pártban is jelentős szerepet viszt.

A pártnak egyik frakciója, a fiatalok, akik Cudalbu, Negulescu és Athanasiu volt miniszterek köré csoportosulnak, már hosszú idő óta harcolnak, hogy Argetoianut a pártban lehetetlenné tegyék. Nem tartozik ehhez a csoporthoz Trancu-Jasi, aki, úgy kolportáltak, szintén szemben áll a volt belügyminiszterrel. Különösen kiélestitette a harcot a „bonok” ügye, amellyel Argetoianu a külföldön operált és tekintélyes anyagi kárt okozott az országnak. A néppárt akkor hivatalosan is kijelentette, hogy ebben az ügyben nem vállal közösséget volt belügyminiszterével. Viszont Argetoianu kijelentette, hogy a párt igen is tudott operációiról. Ezzel a kijelentéssel feszült viszonyt támasztott maga és Averescu generális között.

Cudalbu és Negulescu volt miniszterek csak fokozták a helyzet tarthatatlanságát és így Argetoianu előtt két választ állott: vagy egyedül kilép a pártból, vagy hűveivel együtt — és hűveinek a száma elég tekintélyes — távozik. Argetoianu az utóbbit választotta, lemondott az összes bizottságokban viselt tisztségeiről és mint egyszerű közkatonája a pártnak, akar tovább dolgozni.

A lemondó levelet átadta Averescu tábornoknak, aki azonban a lemondást nem fogadta el.

Az Adeverul című bukaresti lap azt írja, hogy a párt tagjai közül csak nagyon kevés fájlná Argetoianu elhatározását.

Mert az nem sok jót tett pártja és a párt tagjai érdekében sem.

A párt mindenesetre átalakulás előtt áll és ha Argetoianu elhatározását nem követik súlyosabb komplikációk, még mindig a kormányzásra egyik legösszefogósebb pártja marad Romániának.

Dr Jacob József az Averescu-párt kormányzása idejében Biharvármegye prefektusa volt és mint ilyen is egyik igen tekintélyes tagja a pártnak.

Dr Jacob csak a napokban érkezett haza Bukarestből, ahol fontos tárgyalásai voltak és a következőket mondotta munkatársainak:

— Bukarestben magánügyeimet intéztem el és csak kevés alkalmam volt politikai barátaimmal tárgyalni. Eppen ezért nem is vagyok teljes alapossággal tájékozva a pártban törtétekről. Egy azonban bizonyos: a párt belső válsága koránt sem olyan súlyos, mint amilyennek látni szeretnék a liberálisok. Meg vagyok győződve arról, hogy az egész incidens a liberálisok intrikáinak köszönhető. Különösen ők tevékenykednek abban az irányban, hogy az ügyet a lapokban minél szélesebb körben kolportálják, legtöbb esetben a valóságnak éppen nem megfelelően.

— Határozottan tudom, hogy a néppárt belső strukturája ma is olyan erős, mint akkor, amikor kormányon volt.

— A pártunk kormányra posszibilis és bizonyosra vehető, hogy az őszi parlamenti ülésszak megnyitása után a liberális párt nem maradhat kormányon.

— Különben most széles akciót indítunk újból. Averescu generális tervezett nagyvárad látogatása szeptember tizedike körül lesz és szeptember 15-én országos kongresszust tartunk Kisenevben. Minden megyei szervezet monstre-küldöttségeket küld Kisenevbe. Nagyváradról tizenötön leszünk ott. Argetoianu is ott lesz és bizonyos, hogy ott minden ellentétet kiküszöbölünk.

Németország eddig hat billió aranymárkát fizetett

Lord Cecil és Poincaré új szerződéstervezete

Berlinből jelentik: A mai birodalmi gyűlésen Cuno beszédében kijelentette, hogy a márka katasztrófális esését megakadályozandó, korlátozni kell a bankóprás működését.

— A háború kitörése óta — ugymond — Németország nagyon leszegényedett. Össze kell tartanunk, hogy ne veszélyeztessük külpolitikai érdekeinket. Csak akkor folytathatunk eredményes politikát, ha a birodalmi gyűlés erős kormányra támaszkodik. (Gumyos közbeszólások báráról.)

— E helyen csak addig maradhatok — folytatta beszédét a kancellár — amíg a birodalmi gyűlés bizalmát birom.

Cuno után Hermes pénzügyminiszter

azt fejtegette, hogy a deficit mindenütt jóval több, mint amennyit költségekre előirányoztak.

Németország eddig hat billiót fizetett ki aranyban. Ez minden csapás és francia erőszakoskodások ellenére is nagy teljesítmény.

Cuno és a pénzügyminiszter előterjesztését csak a jobb oldal és a centrum helyeselte, a szélső baloldaltól éles ellentmondások hallatszottak.

Cuno kormányának szilárdsága megingott. A kormány egyelőre még kénytelen megtartani helyét.

de bizalmi indítványról szó sem lehet. Bi-

zalmat még a szociáldemokraták sem szavaznak, pedig ők támogatják Cuno kormányát. A jelen helyzet oly válságos, hogy maga

Ebert kérte meg Cuno pozíciója megtartására, mert egy kormányválság könnyen katasztrófális következményekkel járhatna.

A megszállott tartományok elnöke úgy értesül, hogy

a megszállott és meg nem szállt részek közt ismét elzárják a zónát. A zárlat kiterjedése még ismeretlen.

Az emdeni iparkerületben a munkásság beszüntette a munkát.

Az összes kikötőmunkások sztrájkolnak.

Párisi értesülések szerint a megszállott részek letartóztatott nagyiparosainak felülvizsgálati kérelmét csütörtökön tárgyalja a legfőbb semmitőszék.

Politikai körök úgy tudják, hogy Baldwinnak sikerült a kormány tagjaival magánbeszélgetések alkalmával a kormányban fennállott véleménykülönbséget eloszlatni. A minisztertanács ma összeül, tárgya a szövetségeseknek adandó válasz, amit Franciaország, Belgium, Olaszország követői legkésőbb vasárnapig megkapnak.

Cecil lordot ma fontos információkkal visszavárják Párisból. Mint Párisból jelentik, a Temps azt írja, hogy Baldwin aug. 31-én érkezik Franciaországba.

A Havas-ügynökség értesülése szerint a Robert Cecil és Poincaré által tárgyaltszerződéstervezet a következőket tartalmazza:

Először: a szerződők tartózkodnak a támadó háborútól és segítik azon szerződő felet, kiket a fegyverkezés korlátozása után megtámadnak. A népszövetség megállapítja, melyik a támadó állam és megjelöli a támogatás formáját is.

Másodszor: a szerződő fél nem köteles oly hadműveletekben résztvenni, melyek nem saját kontinensén játszódnak le.

Harmadszor: a támadó fél viseli a hadműveletek és jóvátétel költségeit.

Negyedszer: azon államok, melyek a népszövetségnek nem tagjai, két aláíró nemzet hozzájárulásával csatlakozhatnak a szerződéshez.

Ötödször: a szerződés nem érinti a már fennállókból származott jogokat és köteleességeket.

A pénzügyi szükséglet Németországban ma már oly óriási, hogy az éjszaka készült bankjegyeket repülőgépen szállítják a nagyobb városokba. A jegybank előtt ezrével várják az emberek, hogy az éj folyamán készült bankjegyekből kapjanak.

Londoni jelentés szerint a lapok behatóan foglalkoznak a márka zuhanásával. Gazdasági szaktekintélyek Németország gazdasági csődjét a Cuno-kormány esztelen politikája következményének tartják. A Times azonnali segítséget sürget a szövetséges főhatalmaknál és indítványozza, hogy Németország pénzügyeit bécsi mintára ellenőrzés alá helyezzék.

A szövetségesek azonban, úgy látszik,

nem okulnak, nem akarják belátni, hová vezethet, ha a márka zuhanását meg nem állítják és Németországgal szemben más gazdasági politikát nem követnek. Még Anglia is, mintha beleunt volna az örökös közvetítésbe. Magában az angol kormányban két árnyalat van. Az egyik szerint Anglia közeledjék Franciaországhoz; a másik csoport, Baldwin miniszterelnökkel az élén, méltóságon alulnak tartja, hogy a franciák kötőféken vezessék Angliát. A Baldwin vezetése alatt álló miniszterek úgy vélik, hogy Angliának politikailag és gazdaságilag el kell szigetelnie magát az európai kérdésektől. A kormány mindkét csoportja elzárkózik a Németországgal szemben való mentőakciótól.

Az új prefektus elsőinspekciója utja a megyében

Hodor Viktor Biharvármegye és Nagyvárad város új prefektusa most már megkezdte munkáját és minden jel arra mutat, hogy a prefektus rövidesen úgy megismeri a megye és a város viszonyait, hogy hosszú közigazgatási szolgálata alatt szerzett tapasztalatait a közigazgatás előnyére értékesítheti majd.

Tegnap délelőtt első ízben fogadta a prefektus az installálás óta a lapok munkatársait, hogy informálja a nyilvánosságot tapasztalatairól.

Elmondottuk a prefektus előtt, hogy a városban elterjedt annak a híre, hogy a prefektura tisztviselői és egyes magasabb állású tisztviselői posztban több személyi változás lesz és megkérdeztük, melyek lesznek ezek a személyi változások?

— Az áthelyezésekről és személyi változásokról, — mondja a prefektus, — még nem mondhatok semmit, mert nem vagyok teljesen tájékozva a helyzet felől. Azonban rövid pár nap múlva már erre vonatkozólag is felvilágosítást adhatok Önöknek.

— Különben elhatároztam, hogy már a legközelebbi napokban beutazom az egész vármegyét. Minden egyes közigazgatási tisztviselőt az állásában akarom meglátogatni, egyrészt, hogy megismerjem a speciális helyi viszonyokat, másrészt, hogy személyesen megismerjem a helyzetet és azután már minden intézkedésem, mint a helyzet személyes ismerője tehessem meg.

— Addig nem is tudok terveimről semmit sem mondani, hiszen nem ismerem a helyzetet, hát nem is tudhatom még, milyen intézkedésekre és ujtásokra van szükség.

Kedvezményes cukor, amely drágább, mint a forgalomban

Magirtuk, hogy Peter prefektus egyik legutolsó intézkedésével három ezer kilogramm kedvezményes cukrot utalt ki a városi tisztviselők számára.

A cukor árát 33 leiben állapították meg a Federala Crisulnál lett volna átvethető. A tisztviselők természetesen örömmel kaptak volna az olcsó cukron, ha az olcsó lett volna. A Federala Crisul a cukrot a Szwarcz és Ullmann-cég utján utalta volna ki, ami lényegében csak adminisztrációs eltérést jelentene. A felmerült költségmegterheléssel együtt azonban kiderült, hogy a magánforgalomban, szabadkereskedelmi úton sokkal előnyösebben szerezhető be a tisztviselői szükséglet számára a kellő mennyiségű cukor. A kedvezményes cukor tehát inkább üzlet, mint kedvezmény, már csak azért is, mert a nagykereskedelem mindennap a cukor olcsóbb bédását várja.

A cukor ára esik a világpiacon s amely mértékben a néhány hónappal ezelőtti spekuláció felverte, kilátás van arra, hogy visszaesésben rövidesen elérje régi árnívóját.

Munkatársunk a kedvezményes cukor ügyében kérdést intézett a polgármesterhez, aki a következőket mondta:

— Amennyiben megállapítást nyer, hogy a cukor a szabadforgalomban olcsóbb, a kiutalt mennyiséget természetesen nem veszük át.

Két nagyváradai festő külföldi sikerei

Nagyváradról elkerült művészek, írók, festők, szobrászok, újságírók, mindig az első soraiba lendültek. Szűkebb pátriájukban nem becsülték őket semmire, csak akkor, eszméltek fel a „műértők”, amikor a világvárosok is elismerték a Váradról elkerült művészeket. S itt, kávéházak éjszaka füstjében megfogant vágyakat, álmakat látjuk mi egyelőre még Váradhoz kötöttek kivirulni, amikor két nagyváradai fiatal festő szépen ívelő pályájának első szép állomásáról hoz hírt a posta.

Várady Albert, akinek pompás rézkarcait a „Nagyvárad” hasábjairól is ismerik. Egy éven át dolgozott szerkesztőségünkben Várady Albert mesteri illusztrációi, portréi, ötletes cikk-diszei bármelyik világvárosi lapnak díszére vált volna. A mostoha sors, az erdélyi magyar művészek közös átká, a közönség nem törődött a Várady Alberttel is külföldre hajtott. A berlini kiadók versenyeztek Várady Albert rézkarcaiért, amelyek már nem egy kezdő művész bizonytalan vonalú alkotásai, hanem egy öntudatos művészileg finom elgondolású, művészi munkája.

Berlinből Párisba került Várady Albert. Ott se kellett várni sokáig a felfedezéssel. Mint Várady a „Nagyvárad” szerkesztőségének írt levelében elmondja, hogy Franciaország leghíresebb könyvkiadó vállalata, az egész világon ismert Editeur Bernheim & Co., akiknek üzeme maga egy kis utca Párisban a Place de la Madeleine-n, szerződésileg biztosította az összes Párisban készült és ezután készülni való rézkarcait. Az erkölcsi siker mellett nem jelentéktelen az anyagi siker sem, amely megérdemelt sorsba juttatta Várady Albertet.

A másik fiatal festő a váradai festőiskolában Barát Móric tanítványa volt. A kitűnő Barát Móricnak nem kerülhetett el a figyelmét tanítványa, Ruzicskay György művészi dolgai. Tanította, bátorította, míg Ruzicskay György Münchenbe ment. A világhírű müncheni festők körében két évet töltött Ruzicskay György. Rengeleg képet hozott haza, amelyek mindegyike egy sokra hivatott művész gyönyörű kidolgozásai. Ruzicskay György a régi iskola híve, zsánerképei, interiórjai, különös színezésű tájképei, az ódon müncheni utcákról felvett színes krétarajz, mind, mind a modern magyar piktúra remeke.

Ruzicskay György az ősszel kiállítást rendez képeiből. Hátha módot ad neki Nagyvá-

rad műértő közönsége, hogy szívéből szakadt képei árából újból külföldre mehessen megkezdett tanulmányait folytatni. (—)

Hamisított miniszteri levéllel akarták megszöktetni Mold Józsefet

Hónapok óta foglalkoznak az erdélyi lapok azzal a szövevényes bűnüggyel, melynek középpontjában Mold József CFR főfelügyelő áll. Tudvalevőleg Mold Józsefnek milliós tételekre rugó panamai, viszszaélései voltak a román államvasutak kárára s amikor a panamak ügyében a vizsgálat megindult, a mindenre elszánt ember megtalálta módját, hogy mindazokat, akik reá terhelően vallottak volna, legkülönbözőbb módon eltégye láb alól. Jelenleg Mold Aradon van letartóztatásban. Eddig úgy tudták, hogy elvetemültségének nyolc emberáldozata volt; a kilencedik haláláról s a halál körülményeiről legújabbán állapították meg a következőket:

Ezelőtt mintegy öt hónappal, pontosan április 10-én Mold József a CFR felügyelője magához hívatta Bankhur János kolozsvári vasutast.

— Ön Aradra fog kísélni három vagon vörösréz-szállítmányt, ahova megérkezvén, az egész szállítmányt hiánytalanul átadja majd a pályaudvaron várakozó megbízottamnak... A jutalom nem fog elmaradni!

Bankhur a következő napon elindult a vagonokkal és 13-án érkezett meg Aradra, ahol már várta Kiss József ellenőr. Kiss kivagonírozta a vörösrézet és beszállította az aradi Balla-féle nagykereskedés raktárába. Bankhur pedig visszatért Kolozsvárra.

Tizenhatodikán este nyolc óra után két munkásruhába öltözött, erősen intelligens arcú ember szólította meg Bankhurt a Ferenc József-úton:

— Önnek joga van velünk együtt egy jó áldomást inni! — mondották neki. — Reméljük, mondanunk sem kell, hogy minden költség fedezve van, az aradi út sokat fizet.

És közrefogták a mulatni kész vonatkisért, betértek a Széchenyi-téren levő Vörös pillangó kocsmába. Az alkohol rövidesen a fejébe szállott Bankhur Jánosnak, aki nem igen volt italos ember. Éjfél-tájban hirtelen hátrahanyatlott a feje:

— A vonatkisértő úr tökrésze! — mondotta a két idegen. — Nos, majd mi hazaszállítjuk...

Ami azután történt, az az utóbbi évek legborzalmasabb gyilkosságaihoz tartozik. A két munkásruhájú úr Bankhur élettelen testét a Szamosnak tálalakban kiszélesedő kanyarodójához cipelte, ahol a néhánynapos áradás nyomán méternyi vastag, még friss és süppedeg iszap üllepedett le. Itt a vonatkisértő hasra fektették a földre és hátára térdelven, arcát teljes erővel az iszapba szorították.

Két nappal a gyilkosság után Kiss József aradi ellenőrt, aki a három vagon rézet Bankhurtól átvette és a Balla-céghez szállította, belladonnával megmérgezték. A gyilkosságot ugyanazok követték el, akik Bankhur Jánost megfojtották. Ez volt szolgálatuk jutalma...

Bankhur János meggyilkolásának részleteit Iconár detektívfelügyelő, a kolozsvári sziguranca bűnügyi osztályának főnöke hozta napvilágra. A nyomozás adatai szerint Bankhur a Mold-áldozatok sorában a kilencedik, Bankhur János meggyilkolásában Erdélyszerte ismert, előkelő szerepet játszó kolozsvári emberek is részesek, akiknek letartóztatása már csak napok kérdése.

Érdekes momentuma ennek a bűnüggynek, hogy a vizsgálóbiztosoknak a felvett jegyzőkönyveket a vádlottak ellen való eljárás megkezdése előtt be kellett mutatni az úgynevezett felsőbb hatóságnak, mely azoknak a neveit, akik ellen az eljárást

Szwarcz Lajos

úri asztal

Str. Postei (Ur-utca) 5

Bor kiadásítás.

Kitűnő minőségű rizling, sovigno és mézes-leher fajboralm, a nagy készletre való tekintettel — 5 liter vételnél

literenként 6 leierért való kiadásítását a mai napon megkezdtem.

Goldfeder József

Plata Regina Maria (volt Bémer-fér)

szersmindenkorra be kellett szüntetni, pos ceruzával áthúzta.

Ugyanakkor, amikor Kolozsvárott Mold József kilencedik emberölésére napfay derült, Aradról azt jelentik, hogy a főgály cinkosai az igazságügyminiszter hamisított levelével akarták kiszöktetni Moldot börtönéből. Ugyanis az aradi ügyész Florescu igazságügyi miniszter írásával ellátott írásbeli rendelkezést kapott, hogy Moldot és társait huszezer le kaució ellenében helyezze szabadlábra.

A levél gyanús volt az ügyész előtt és ezért kérdést intézett a minisztériumhoz, hogy az átirat tényleg Florescu miniszterti származik-e? Tegnap érkezett meg Adra a minisztérium válasza, amelyben közli, hogy Florescu sem hivatalos, sem magánjellegű utasítást nem adott Moldék szabadlábra helyezésére.

Megállapították, hogy a levelet egy inert aradi ügyvéd adta át az ügyésznek. Az ügyvédet egy előtte ismeretlen ember kérte meg a kézbesítésre. Az ügyvéd, aki a Mold-ügyben védő is, házkutatást tartottak, de eredménytelenül.

Íssza a posta gyermekkorához!

A posta működése városokban sem nevezhető kifogástalannak; képzelhető, hogy egyes távoleső községekben, falvakban mennyi mizériával kell küzdenie annak az egyre inkább visszafejlődő intézménynek.

A legtöbb bajt, mint ismeretes, az okozta, hogy beszüntették, illetőleg korlátozták a községi postajáratokat, mert a posta ráfizetett erre az intézményre. S így lett elő az a helyzet, hogy abban a faluban, ahol nincs vasúti állomás, csak úgy lehet postához, ha a címzett személyesen elmegy érte a sokszor ötven-hatvan kilométernyire levő állomásra. Ezt az anomáliát a vezérigazgatóság úgy igyekezett megszüntetni, hogy kötelezte a postamestereket a postaküldeményeket nagyobb özségekbe hetenként egyszer, kisebb falvakba pedig kéthetenként kikézbesíteni. Ellenszolgáltatásként a monopol-cikkek rusitását kapták meg a postamesterek. De ez a rendszer csődöt mondott.

Most új rendszerrel próbálkozik a postavezérigazgatóság. A kisebb falvak postamestereit rövidesen beszüntetik s hatáskörüket a központi fekvésű községekben levő hivatalokra ruházzák át. Valószínűleg a törjegyzői székhelyeken centralizálnák a postát s ezekből a falvakból gyalogpostások vinnék ki hetenként háromszor a környékbeli községekbe a küldeményeket. A gyalogpostások — a XX. század elején divatott szokás szerint — kürtszóval fogják megérkezésüket tudtára adni a lakosságnak, mely a csomagokat és ajánlott küldeményeket személyesen fogja átvenni a helyszínen, az egyszerű leveleket pedig a községi előjáróság köteles kézbesíteni. A gyalogjárásokat a felosztott postahivatalokra fordított összegből fogják fizetni.

Ma dönt végleg a prefektus a lakáshivatal ügyében

A lakáshivatal vagy helyesebben a lakbérleti bizottság ügye még ma sincsen rendezve, tekintettel arra, hogy Hodor prefektus még nem ismeri teljesen a helyzetet, éppen ezért nem is döntött még.

Tegnap délelőtt a prefektus magához kérte Bunescu rendőrprefektushelyettesét és Fildán Józsefet, a lakáshivatal elnökét és velük hosszabb tárgyalásokat folytatott.

A miniszteri rendelet tényleg feloszlatta a lakáshivatalt, azonban a Fildán József vezetése alatt álló intézmény nem lakáshivatal, hanem lakbérleti bizottság, szöszerinti fordításban „elszállásoló bizottság”. Fildán József csak előkészíti az aktákat és referál. Most tulajdonképpen csak arról van szó, hogy ezt a bizottságot ki kell egészíteni egy taggal, akit a garnizon delegál.

Bunescu rendőrigazgató álláspontja viszont az, hogy a lakáshivatal, illetve ez az elszállásoló bizottság a rendőrség felügyelete alatt kell, hogy dolgozzon.

Fildán József ma délelőtt a prefektus előtt lefolytatott tárgyalás után kijelentette, hogy kész örömmel lemond arról, hogy a lakásügyeket vezesse, tekintettel arra, hogy működése amúgy is sok okból fölötte nehéz volt.

Pteancu ankétja a felekezeti iskolákkal

Anghelescu közoktatásügyi miniszter a magyar egyházaknak ígéretet tett, hogy az iskolakérdést az egyházakkal való tanácskozás után fogja véglegesen elintézni. A miniszter arra az álláspontra helyezkedett, amit már régóta várt az erdélyi magyarság, hogy az iskolakérdést a magyar egyházakkal egyetértőleg kell megoldani s éppen ezért iskolaügyi ankétot hívott össze, amelyen meghallgatják a magyar egyházak sérelmeit, előterjesztéseit s közös megbeszélés alapján oldják meg a felekezeti iskoláztatás kérdését. Anghelescu miniszter Pteancu Sándor dr közoktatásügyi államtitkár küldte ki a kormány képviselőjében, aki megkezdte a tárgyalásokat a magyar egyházak vezetőivel s referálni fog az iskolakérdésről a miniszternek. A magyar egyházak vezetői s a tárgyalást vezető Pteancu államtitkár környezetéből az a vélemény szivárgott ki, hogy az iskolaügyi ankéton sikerül kedvezően megoldani a felekezeti oktatás kérdését s a békés megoldásnak a kormány sem akar utjában állani.

Egy kolozsvári lap munkatársa felkereste Pteancu államtitkárt, a kormány képviselőjét s hozzá intézett kérdést az ankét programjára s a kormány álláspontjára vonatkozólag.

— A közoktatásügyi miniszter ur — mondotta Pteancu államtitkár — engem delegált az iskolaügyi ankét-lefolytatására. Az iskolaügyi ankétnak az a célja, hogy rendezze a felekezeti oktatás kérdését s én arra törekszem, hogy az elintézés minél simábban történjék meg s ilyen formában véleményezem az iskolaügyi ankét pontjait a közoktatásügyi miniszter urnak, aki dönteni fog a kérdésben.

— Éppen most terjesztem elő a miniszter urnak a római katolikus egyházzal folytatott ankét pontjait is. A katolikus egyházak képviselőivel már a múlt hónapban folytattam tárgyalásokat s az ankéton megtárgyalt kérdésekben a napokban fog a közoktatásügyi miniszter ur dönteni. A protestáns egyházakkal való tanácskozás után ugyanis Bukarestbe utazom s akkor

fogom megtárgyalni Anghelescu miniszter urral a magyar iskoláztatás kérdését. Nehány nap múlva magammal hozom Bukarestből a határozatot.

Ismeretes dolog, hogy a közoktatásügyi minisztérium tavaly rendeletet adott ki, amely súlyosan sértette a magyar egyházak autonómiáját. A minisztérium ugyanis a felekezeti tanárok hivataltól lépését a miniszter előzetes jóváhagyásától tette függővé. A mai ankéton a magyar egyházak azt a kívánságukat terjesztették elő, hogy a miniszter csupán a hivatalba lépés s az egyházi megerősítés után adja meg jóváhagyását, amint az a magyar éra alatt is történt.

Pteancu államtitkár szerint a minisztérium kedvezően fogja ezt a kérdést elintézni s meghallgatja az egyházak kérését s a békés megegyezésnek senki sem áll útjában s a minisztérium döntése a felekezeti oktatás végleges platformja lehet.

Bethlen és Benes a jövő héten találkoznak

Budapestről jelentik: Jól értesült politikai körök tudomása szerint a jövő héten megkezdendő tanácskozásokon Bethlen, a kisantant részéről pedig Benes vesz részt. A tanácskozásokra Bethlen, a hét elő napjaiban a volt magyar felvidék egyik városába utazik, ahol a találkozás meg fog történni. Hivatalos közlések e tárgyban nem voltak.

A házelnöknél tegnap tartott pártközi értekezleten valamennyi frakció készségesen hozzájárult ahhoz, hogy a fontos politikai tanácskozások lezajlásáig csak kisebb javaslatokat vegyenek vita alá, mert a miniszterelnök távollétében nem akarnak ülésezni.

A nemzetgyűlésen az adóvalorizációs javaslatnál Gaál Gaszton erősen bírálta a javaslatot, kijelentve, hogy az megint csak a föld és háztulajdonosokra ró újabb terheket, míg az ingó, bank és a siberék most is kihúzza magát az adózás alól. A föld és házadók úgy is tulsúlyosak voltak. A kormány vámpolitikáját egyesek sajtát előnyükre használják ki. Néhány ember boldogulásáért nem szenvedhetnek milliók. Nem lehet egyes társadalmi osztályokat elnyomni mások rovására. A javaslatot elveti.

Gaál után Csontos Imre kisgazda szólt. Dacára, hogy a javaslat mellett iratkozott föl, mégis ellene beszél. Szavain Gaál Gaszton hatása érzik.

— Minden teher a kisemberek vállán van, a nagyok pedig kihúzzák magukat alóla. — Mondja. — Ne bizza magát Magyarország a bankokráciára. A javaslatot elveti. Az ellenzéken viharos taps tört ki.

A mentelmi bizottság ma foglalkozik Lendvay ceglédi képviselő kiadatásával.

Gróf Apponyi Albert a kopenhágai interparlamentáris konferenciára szombaton elutazik. Szónokok lesznek magyar résztől Apponyi, Berzeviczy és Lukács György.

* Tüzifa kedvezményes árban házhoz szállítva, megrendelhető a Népszövetség Hangya irodájában (Szilágyi D.u. 5. sz.)

külön klasszist képvisel!

Tiz leírt hetenként annyi könyvet vehet kölcsön, amennyit akar a Hegedüs Hírlapiroda kölcsönkönyvtárában.

LYDO Körösparti helyiségében folyó hó 11-től szombattól kezdve naponta a városi színház teljes zenekara hangversenyez, Kertész zenelazgató személyes vezetése mellett. — Elsőrangú ételek, italok különlegességek, mint eddig. Cukrászda Gerbeaud módra. — A város minden osztályának kedvenc találkozási helye. **KORITNIG KÁROLY LYDO** a kolozsvári New-York szálloda volt bérleje.

A regátbéli veteránok Nagyváradon

Craiováról Nagyváradra érkezett egy 35 tagú veteránus csoport. A veteránusok intézménye hasonló a 48-as honvédek testületéhez. A fogadtatás ünnepélyes keretek között folyt le a vasúti állomáson, ahol Bucico polgármester és Joanid ezredes mondtak üdvözlő beszédeket. Az állomástól a veteránusok katonazenével és a tiszteletükre kivonult csapatokkal a városházára mentek, ahol újabb fogadtatásban részesültek.

Szerdán este a város vacsorát adott a Kispipa vendéglőben a veteránusok tiszteletére, amelyen a város és a hatóságok is részt vettek. Felköszöntőt mondtak: Bucico Coriolan polgármester, Joanid ezredes térparancsnok, Catana rendőrprefektus. Majd Remus Comanescu és a veteránusok elnöke is mondtak beszédet, melyekre Dejeu tanácsos válaszolt s beszédében a város kulturtörténetének kimagasló alakjait jellemezte. Csütörtökön reggel 9 órakor a veteránok katonazenével és a helybeli gyalogezredek csapataival kivonultak a Rulikovszky-temetőbe, ahol Istentisztelet volt. Végül megkoszorúzták az elesett hősök síremlékét. A veteránusok csütörtökön este 8 órakor utaztak vissza Craiovába.

Radicsék' őszre jósolják a horvát forradalmat

Belgrádból érkezett jelentés szerint — tegnap délután minisztertanácsot tartottak, amely a késő éjszakai órákban ért véget. Ezen a minisztertanácsán a kormány tagjain kívül a hadsereg főparancsnok is részt vett s azokat az eszközöket beszélték meg, amelyekkel megakadályozhatják a horvát forradalom kitörését.

A minisztertanács különösen katonai intézkedések életbeléptetéséről tárgyalt.

A horvát mozgolódás egész Jugoszláviát és lakosságának minden rétegét lázban tartja. A szerb-horvát Szlovénország sajtója naponként foglalkozik a forradalmi készülődés ügyével s erre Radicsnak, a mozgalom lelkének és szervezőjének a Slobodni Dom című Zágrábban megjelenő horvát parasztpárti lap egyik legutóbbi számában megjelent vezércikke szolgáltatja a tápot.

Radics ebben a cikkben a leghatározottabb formában jelenti ki, hogy a horvát köztársasági forradalom kitörése elkerülhetetlen, s az legkésőbb az ősz folyamán megtörténik.

Radics szerint az a diktatura, amellyel a Zágrábban székelő kényurak az ország nyakán ülnek, már a legközelebbi hetekben összeomlik, hogy annak romjain aztán megvalósulhasson a szabad, független horvát köztársaság.

A horvát forradalmi készülődésekkel kapcsolatban a Zágrábban megjelenő Obraz című lap is megszólal. Ez a lap a horvát intellektuális lapja, s a következőket írja:

— A jugoszláv kormánynak minden kísérlete, amely Horvátországnak Szerbiától való elszakadását igyekszik megakadályozni, ma már teljesen hiábavalónak tekinthető. A szerbek szerencsétlen politikájukkal, amelyet Pasics útján fejtene ki, elérték azt, hogy a horvátoknak minden rokonérzése elfordult tőlük. Lehetséges-e ez másként akkor, amikor a szerbek ország-világ előtt azt az álláspontot hirdetik, hogy külön horvát nemzet egyáltalában nem létezik, s az osztrák csínalmány? A horvát városi lakosság, bár bizonyos kérdésekben nem áll egészen Radics oldalán, mégis, amikor arról lesz szó, hogy az egész horvát nép nemzeti aspirációit bármi erőszakosan akarják is azokat megvalósítani, teljes erejéből támogatni fogja

ezt a küzdelmet, különösen, amikor arról van szó, hogy a belgrádi sovinsztákkal szemben kell felvenni a küzdelmet.

Megszólal a szerb kormány felhivatalosa, a Samuprava is, s szemrehányást tesz Radicséknak hálátlanságukért.

A szerbek felszabadították — írja a Samuprava — a horvátokat a Habsburg iga alól és egyesítették az anyaországgal. S azok a szerbek, akiknek a felszabadítás sikerült, meg fogják találni a módját annak, hogy belső ellenségeikkel elbánjanak s elvannak szánva rá, hogy Radicsék eldobott keztyűjét felvegyék.

Ugyanez a lap egy másik cikkében azt követeli, hogy a kormány szorítsa meg a sajtószabadságot s akadályozza meg a forradalomra lázító cikkek megjelenését.

Azok a horvát tengerészek, akik kereskedelmi hajókon teljesítenek szolgálatot, kimondták a sztrájkot. A sztrájk, amely július huszonegyedikén kezdődött, még mindig tart, s ezidőszent mintegy hatvan kereskedelmi hajó vesztet az Adriai tenger kikötőiben.

Nem kell Magyarországra menniök a sztrájkoló munkásoknak

A Vasöntőde és Gépgyár munkásai s az igazgatóság között a tegnapi nap folyamán sem sikerült semmi közeledést létrehozni. A gyár azon munkásai, akik magyarországi útlevéllel vannak Nagyváradon, ez ideig még nem utaztak el.

Vasca munkaügyi felügyelő szerint, akivel munkatársunk délután beszélgetett, egyelőre nincs is szó arról, hogy ezek a munkások a határon átkényszerüljenek.

— Különben — mondotta Vasca Teodor — a munkások a maguk részéről minden pillanatban készen állanak arra, hogy a munkát folyegyék, ha köztük s az igazgatóság között a várva-várt megégyezés létrejön.

A famunkások elnöke Gembácz Frigyes, tegnap délelőtt bennjárt szerkesztőségünkben és az alábbiak közlését kérte:

— Több lap megírta, hogy a famunkások és munkaadók között a megégyezés azért nem sikerült, mert a munkások nem voltak hajlandók belemenni abba, hogy akkord-rendszerre térjenek át, holott ez esetben a munkaadók hajlandók lettek volna béreiket negyven százalékkal emelni. Ez az információ teljesen helytelen. Ki kell jelentenünk, hogy a munkások igenis készek voltak az akkord-rendszer elfogadására, csak hogy a munkaadók a béreimelése ennek dacára sem voltak hajlandók beleegyezni.

Gembácz szerint különben a famunkások közül máris sokan szélednek el Nagyváradról, hogy egzisztenciájukat ott biztosítsák, ahol éppen munkaalkalom kínálkozik. Az egyik legnagyobb nagyváradai faüzem igazgatósága levélben fordult több erdélyi munkaadóhoz s kérte őket, hogy az ő üzeméből kivált munkásoknak kenyeret ne adjanak, amennyiben pedig ily munkásokat már szerződtettek volna, azonnal bocsássák el. A famunkások azonban úgy értesülnek, hogy éppen azoknál a cégeknél, melyeknek a nagyváradai üzem levelét intézte, igen nagy munkáshiány van s így a munkaadók egységes fronton nem tudnak föllépni a munkásság ellen.

Öt leírt a legjobb
könyvet elolvashatja a

**HEGEDÜS
HIRLAPIRODA**
kölsönkönyvtárából.

Eltemették az Egyesült Államok elnöké

Vashingtonból jelentik: Harding tetem ágyukocsira helyezték s előtte katonai, majd polgári díszmenet vonult el. Felvonultak még a koporsó előtt a szenátorok, miniszterek, politikusok. A halottas kocsit után csukott kocsiban Harding özvegye ment, utána Wilson Coolidge, majd Taft, volt elnök autói s autók végtelen sora haladt.

A temetési menet ideje alatt minden perben ágyuk dörögtek. A menet katonaság sűrű sorfala között vonult. A koporsó délelőtti tíz óra körül délután öt óráig közszemlére volt kitéve. Ekkor egyszerű csukott autón a vonathoz vitték a tetemet, majd innen Marionba, a családi sírboltba szállították.

Biharfüredi fürdővendégek Bilos Eszter haláláról

Néhány nappal ezelőtt „Egy olasz nő tragédiája Biharfüreden” címen helyt adtunk Marino Bilos nagyváradai játékarugyáros súlyos panaszának. Marino Bilos nővérét vesztette el s a leány halálát egyrészt annak tulajdonította, hogy a fürdőigazgatóság tíz napig vizsdatartotta a biharfüredi posta által Bilos Eszter részére kifizetett 3000 leit s a beteg nőnek ily körülmények közt nem volt alkalm magán segitenie. Másrészt pedig úgy nyilatkozott még Marino Bilos, hogy a biharfüredi halálához Marino Bilos panaszait fenntartással s főként annak tekintetbevételével közölte, hogy a panasz közlése az elhunyt Bilos Eszter utolsó kívánsága volt.

Cikkünkre augusztus hetedik keletkezett kapjuk a következő levelet:

A „Nagyvárad” 1923 aug. 5-iki számában „Egy olasz nő tragédiája Biharfüreden” cím alatt cikk jelent meg. Az igazság ebben az ügyben ez:

Nem felel meg a valóságnak, hogy a táplálkozás gyenge, egyhangú, betegek élvezetére alkalmatlan levesből és birkahusból állna s hogy elégtelen volna. Birkahust eddig ele egyetlen egyszer sem szolgáltak fel. Az igazgatóság mindent elkövet, hogy a gyönyörű klimatikus helyen a vendégek igénye teljes mértékben ki legyen elégítve. E szorgos és lelkiismeretes gondoskodás eredménye az, hogy Biharfüred ez évben is, egyike a leglátogatottabb klimatikus helyeknek. Az ellátás s gondoskodás ellen egyetlen vendégnek sem jutott eszébe kifogást emelni.

A cikkben említett s már megboldogult Bilos Eszter halálát súlyos s utolsó stádiumban levő tüdőbaja okozta.

A levelet aláírták: Hajdu Hugó gyógyszerész, Ilj. Erdős Albert férfitiszabó, Dr. Lőrinc Sándor ügyvéd, Vasiles Biano gyógyszerész, Scholtz Lajos, Dr. Bleda László ügyvéd, Dr. Lázár Aurél képviselő, Dr. Kiss Döme szenátor, Radu Tivadar semmitőszéki tanácsos, Kepes Miklós ügyvéd, Dr. Fehér Adolf ügyvéd, Dr. Titus Triff, Dr. Radu Romulusz táblabíró, Colonel Pálca prof. Ioan Busijia, Dr. Virgil Facala klinikai orvos, Vicimus Blaga farmácist, Cornel Popovic medic.

* Versenyhírek. Diana sósorsesz minden vonalon győzött.

Berdach Jenő, Dentist

Oradea-Mare Strada Regele Ferdinand 6.

Foghúzás Lei 10

Fogtömés „ 25

Kaucsukba foglalt fog 50

Fém korona 100

Arany korona 800

Fogsorok szápadlással vagy anélkül, a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek.

Vidékiek 24 órán belül kielégíttetnek.

A nagy magyar vasutas-sztrájk 1904-ben

Minden civilizált országban elismerik a munkásságnak azt a jogát, hogy a sztrájk fegyveréhez nyuljon az esetben, ha a munkaadókkal szemben való jogos bérköveteléseiket békés tárgyalások útján érvényesíteni nem tudja. Kivételnek azonban e szabály alól az úgynevezett közüzemi alkalmazottak. Azonban az országban, ahol a vasutak magánvállalatok kezében vannak, a vasuti alkalmazottak és munkások nem egyszerűen éltek már a sztrájk jogával, de az államhatalom rendszerint erőlyesen közbelépett és a sztrájkmozgalomnak hamarosan végét vetette. Németországban, amikor Bismarck kezdeményezésére államosították a német vasutakat, a német kormány olyan szigorú vasuti pragmatikát alkotott, amely a vasutasok mindennemű sztrájkmozgalmát lehetetlenné tette.

A minap megszűnt magyarországi vasutassztrájk s részben a nagyváradi vasöntőde sztrájkja ad aktuálitást arra a visszapillantásra, amit alábbiakban vetünk az európai kontinens egyik husz évvel ezelőtti, legnagyobb üzemi sztrájkjára. Ez a sztrájk 1904. április 19-én tört ki. Ha az akkori lapokat figyelmesen olvassuk, azt vesszük ki belőlük, hogy a közalkalmazottak helyzete már ebben az időben sem volt valami rózsás. A tanítók, a középiskolai tanárok és egyéb közalkalmazott kategóriák egymásután tartották gyűléseiket és harcoltak fizetésük javításáért. A Magyarországi Vasutasok Szövetsége ennek az esztendőnek tavaszán több nagygyűlést tartott és követelte a fizetéseknek minden vonalon való fölemelését. A Tisza-kormány kereskedelmi miniszteréhez, Hieronymi Károlyhoz, a vasutasok több ízben menesztettek küldöttséget, de mindannyiszor azzal bocsátotta el őket, hogy ügyüket jóakarattal tanulmányozni fogja, a fizetésemelés azonban elmaradt. Ekkor a vasutasok vezérőrbizottsága elhatározta, hogy április 20-án a Tattersalban nagygyűlést hív egybe s ezen a monstregyűlésen tüntetőleg fogja követelni az illetmények felemelését. Ludwig Gyula, az Államvasutak akkori elnökgazdátja, megadta a nagygyűlés megtartása céljából a szabadságot, sőt a vasutasok Budapestre utazó küldöttségeinek szabadjegyeket is adott. Annál váratlanabban érte őket az igazgatóság rendelete, amely a nagygyűlés megtartását egyszerűen megtiltotta.

A vasutasokat szörnyen elkeserítette a váratlan rendelet. Az elkeseredés fokozódott akkor, amikor a vezérőrbizottság ülését Rudnay főkapitány megtiltotta, arravaló hivatkozással, hogy nem kaptak a gyűlés megtartására felettes hatóságoktól engedélyt. A vezérőrbizottság erre a hirre elhatározta az általános sztrájk kimondását és április 19-én, este nyolc órakor az államvasutak összes vonalai megálltak. A Budapestre érkező vonatok be sem futottak a pályaudvarra. Május 20-án, már az egész országban szünetelt a forgalom, sok helyt nyílt pályán veszteltek a vonatok, az utasok, az áruk ott rekedtek az állomásokon, szóval alig öt-hat óra leforgása alatt Magyarország egész vérkeringése megállt. A nagy sztrájk híre szinte villámcsapásként érte Magyarországot közönségét, amely ilyen-szerű üzemi sztrájkokhoz szokva egyáltalában nem volt. Az állam óráról-órára óriási károkat szenvedett; zavargások ugyan nem fordultak elő, de az állomásokon töméntelen romlandó áru ott pusztult s ami még nagyobb baj volt, a Magyarországon át lebonyolított nemzetközi postaforgalom fennakadt. A posta fennakadása naponként súlyos milliókba került a magyar államnak.

A vasutassztrájk a képviselőház április 21-iki, csütörtöki ülésén került tár-

gyalásra. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő kért napirend előtti felszólalásra engedélyt, és felszólította a kormányt, hogy a sztrájk kitörésének okairól nyilatkozzék. Hieronymi kereskedelmi miniszter hosszú, de igen keveset mondó beszédben mentette a kormány álláspontját és bizonygatta, hogy a vasutasok által kért fizetésjavítás túlságosan megterhelné az állam költségvetését. Utána nyomban gróf Tisza István miniszterelnök, mint belügyminiszter szólalt fel. Tisza kemény szavakkal kelt ki a sztrájk ellen és beszédét azzal a fenyegetéssel végezte, hogy a kormány nem ismeri irgalmat, a sztrájkot le fogja törni és nem fogja teljesíteni a vasutasok kérését. A következő napon Polónyi Géza szólalt fel a vasutasok mellett. Tisza szavaira reflektálva, többek között azt mondotta, hogy a miniszterelnök ne fenyegetődjék katonasággal, mert „a szuronyok is emberek kezében vannak, és a szuronyok is sztrájkolhatnak”.

Tisza ura maradt szavának. Az állomásokat rögtön katonaság szállta meg. Április 22-én megjelent a Ferencz József parancsa, amelynek értelmében az összes tartalékos vasutasoknak katonaiszolgálatra kell azonnal bevonulniuk. Április 23-án a rendőrség feloszlatta sztrájkant, s a vasutasok ellenállása ettől fogva óráról-órára gyengült, míg végre teljesen megtört. A feloszlátott vezérőrbizottság helyett új tizenháromas vezérőrbizottságot választottak, amelynek tagjai, belátván harcuk sikertelenségét, április 25-én este a Demokráta-Körben elhatározták, hogy a munkát újból felveszik. A vasutasok nagy sztrájkmozgalma tehát az államhatalom teljes diadalával végződött, és ez nem is lehetett másként. Ügyük igazságos volt, de a közönségnek oly nagy károkat okoztak, hogy az kezdettől fogva elítélte a sztrájkot. És az államhatalom? Az államhatalom ekkor a világ egyik legfégyelmesebb hadseregének sok százezernyi szuronyára támaszkodott, és ha akarta, még csirájába elfolythatott minden ilyenmű mozgalmat.

Az agrártörvény megszünteti a közbirtokosságokat

A római katolikus káptalan alkéri 1116 holdas birtokából, amely erdőből, legelőből és szántóból áll, 1922 decemberében 115 alkéri parasztagdának, akiknek legnagyobb része igényjogosult volt. Körülbelül 500 holdnyi területet eladott holdanként 800 leies áron, tehát jóval olcsóbban, mint annak kisajátítási ára lenne. A vásárlók fáradtságos és költséges munkával és a Regiunea Silvică beleegyezésével a bozotos, bokros legelőt átalakították szántófölddé és már meg is kezdték annak munkálását.

A járási bizottság ezt a vételt jóváhagyta, azonban a rontói parasztok megfélembézték ezt és részt kértek a birtokból.

A megyei agrárbizottság tárgyalásán a rontói parasztokat dr. Zigre Miklós képviselte, aki kérte, hogy 800 holdnyi terület adjanak az igényjogosultaknak. A fejkvótát emeljék fel 5 holdra, a kisajátítási árat pedig redukálják holdanként 1000 leiről 500 leire.

A tárgyaláson a káptalan dr. Imrik Agoston ügyész képviselte, aki kijelentette, hogy csak az alkéri parasztok hosszas kérésére adták oda a birtokot, miután Jonescu Valentin, az agrárbizottság akkori elnöke megígérte, hogy jóváhagyja a vételt.

A megyei bizottság több napos tárgyalások eredményeképpen az adásvételi szerződéseket hatályon kívül helyezte, a birtokot az állam javára sajátította ki és a rontói és alkéri igényjogosultak igényeinek kielégítéséről gondoskodott.

Községi erdőt létesítettek, amelyben minden jogosult két hold erdőbirtokot kap.

Rontó község 60 holdas legelője mellé még 350 holdat kap.

A kisajátítási árakat holdanként 1500 leire emelték fel.

Az alkéri közbirtokosságnak a régi magyar törvények értelmében Cigányfalva község határában volt egy 120 hold kiterjedésű erdő birtoka. Ezt a területet az élesdi járási bizottság kisajátította azon a címen, hogy az messze van a községtől és különben is jogi személy birtoka a törvény értelmében kisajátítandó.

A közbirtokosság ezt a határozatot megfelelőbbézte, de a felebbezést a megyei bizottság elutasította azon a címen, hogy a közbirtokosságot nem ismeri el az agrártörvény.

A községi lakosok igényeit községi erdők formálásával elégíti ki az agrárbizottság.

ÜDONSÁGOK

15 egyesület
215 nevezést

adott le eddig a

TÖREKVÉS

vasárnapi országos

ÚSZÓ-

VERSENYÉRE

Közele d. u. 5. D. e. tizkor előfutamok a

Félfürdő uszodájában

Unirez-Törekvés vízpolo mész

* Visszacsatolt cseh terület. A „Cesko Slovo” szerint a sátorlajuhelyi határrendezésnél Magyarország olyan területedarabot kap vissza, amely eddig a cseheké volt.

* Záporpróba a színháznál. A tűzoltók tegnap délelőtt fél 12 óra körül megharagták négy oldalról a színházat s hatalmas tolólétrákat csaptak a falakhoz. A lázas tevékenységet némelyek tűznek vélték, azonban láng vagy füstoszlop sehol se tört elő. Nem történt semmi baj, csupán az esztendőnként többször is szokásos záporpróbát tartották meg a derék tűzoltók.

* Kiváncsi a Népliga kiküldöttjeinek jellemére. A Vasárnapi Ujság legújabb száma fényképüket és névalírásukat hozza, amelyet a grafologus meg is elemezett ebben a számban. Az iparkamarák országos kongresszusa, a Haggibor uszóversenye, a kolozsvári galamblovóverseny, a temesvári esperantó kongresszus stb. pompás képekben vonul fel ebben a számban.

— — Maciste az erőművész — —

— — — Dorian Filmszínház — — —

— — Péntek, szombat, vasárnap. — —

* Hymen. S a l a m o n Erzsike (Korondfürdő) és F e n y v e s Ernő (Nagyvárad) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* SZINÉSZ-NAP augusztus 12-én, a Rhédey-kertben.

* Halálozás. Özv. P a p p Edéné szül. Marich Mária volt vasuti tisztviselő özvegye 71 éves korában elhunyt. Temetése ma, pénteken délután 4 órakor megy végbe a közközház halottas házából. Gyászolják szerető gyermekei és számos rokonai.

* A váradi iparosság és munkásság csak a Palace-pincéjében találkozhat, mert a tágas helyiség szinte hívja Várad intelligens iparosságát és munkásságát, amely kizárólag az ő céljukat szolgálja, mert úgy ételben, mint italban a legsolidabb árakat kapják. A bérlő egyenes intenciója az, hogy az iparosságnak és a munkásságnak kitűnő ételt és italt szolgáljon fel, olyan olcsó árban, amely az összes vendéglői árakat felülmúlja. Miért is szíves pártfogásukat kéri a tisztelt iparosságnak és munkásságnak a bérlő, amelyet hiszünk, hogy nem is fog elmaradni. Bejárat a Bémer-téren. Iparosoknak és munkásoknak kedvezményes abonament.

* Angol profitréner az ujságíró-színész meccsen. Mrs. Harrison ismert angol profitréner Nagyváradra érkezett, hogy az ujságíró-színész meccsre előkészítse a két csapatot. Kiváló angol tréner bámulatos trükkökre tanította meg már egyszeri trenírozás után is a két csapatot. Az ujságíró-csapat győzelme Mrs. Harrison szerint is, sokkal valószínűbb, mert az ujságírók frissességüket jobban tudják a mezőnyben érvényesíteni. A színészek is készülődnek s nagyon ambicionálják a győzelmet. Az augusztus 12-én, szombaton megtartandó mérkőzés az előjelek szerint elsőrangúnak ígérkezik.

* Hölgyek érdeke felkeresni Rimanóczy-utcán Kertész Reklám női-divat szövet, selyem, vászon-üzletét, mert ott az árak olcsóbbak, mint bárhol.

— — — Maciste az erőművész — — —
— — — Dorian Filmszínház — — —
— — — Péntek, szombat, vasárnap. — — —

* Acélhang dalkör f. hó 11, szombatra hirdetett táncmulatsága közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmarad. Előnékség.

* SZINÉSZ-NAP augusztus 12-én, a Rhédey-kertben.

* Szabászati tanfolyam. A Kath. Nővédő egyesület felsőruha szabászati tanfolyamot nyit az Orsolya-zárda helyiségében. Jelenkezni lehet a vezetőségénél, Orsolya-zárda, hol bővebb felvilágosítást is nyernek az érdeklődők. A tanfolyam aug. 14-én nyílik meg.

* Moravetz kiadási kották. Klasszikus művek hegedűre, zongorára. Könnyű muzsika, tánc, kuplé, dal. Minden kotta megvan a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában.

— — — Maciste az erőművész — — —
— — — Dorian Filmszínház — — —
— — — Péntek, szombat, vasárnap. — — —

* Intim-est új műsorral a Bonbonnierben. Ma, pénteken este pontban 9 órakor mutatja be Szőke Szakál társulata az új intim műsorát. Nem durva izléstelenségek, hanem finom nivós francia pikantériák dominálnak az új műsort, melynek kimagasló eseménye Szőke Szakál legújabb szerzeménye: „Ha azt a Salamont megfogom” c. A szerzőn kívül Horth Hella, Andai Henrik, Teleki Zizi és Kardoss László brillíroznak a darabban. A kitűnő Sándor József, Papir Gyurkával „Ez a Julcsa” címen mutat be egy kis színpadi tréfát. Azonkívül Szőke Szakál, Gonda, Horth, Andai, Sándor, Kardos, Borszéki és Constantin új műsorral szerepelnek.

* SZINÉSZ-NAP augusztus 12-én, a Rhédey-kertben.

* Itt vannak Bécsből a legszebb, leg-elegánsabb fehér és színes filzkalapok és féláron kaphatók a „Rita” kalapszalomban. (Teleki-utca 24.) Bőrkalap 150 lei.

* Vásárlás előtt keresse fel a Körösparti Áruházat, ahol szövet, zefir, vászon-árakban óriási választék, olcsó árban kerül eladásra. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* Legszebb kirándulóhely a BÉLA-kert.

* Folyó hó 11-től folytatódik 10 napig tartó idény utáni olcsósági vásárt tart a Körösparti Áruház, rendkívül leszállított árakban.

* Legszebb kirándulóhely a BÉLA-kert.

LEGUJABB

Argetoianu belép

a nemzeti pártba?

A bukaresti lapok oldalas cikkeiben foglalkoznak a politika szenzációjával, Argetoianu kilépésével a néppártból. Ugyátszik, a néppártban sokkal komolyabb a helyzet, mint azt az első időben becsülték és a Viitorul azzal a szenzációval áll elő, hogy

Argetoianu belép a nemzeti pártba.

Argetoianunak ezt a meglepő elhatározását azzal okolják, hogy a volt néppárti belügyminiszter régen szimpatizál az erdélyi nemzeti párt politikájával és most, hogy a pártján belül olyan ellenszenvvel találkozott, elhatározta, hogy a nemzeti pártba lép be.

A többi lapok nem erősítették meg ezt a hírt és éppen ezért fentartással kell azt fogadni.

Anglia szabad kezet nyer az adósságok tekintetében

London, augusztus 9. A kormány felhivatalos szikratáviró szolgálata jelenti, hogy Poincare közzétett jegyzékben ellenezte azt az álláspontot, mely a német fizetőképesség és a jóvátételi összeg megállapítását akarja. Anglia az egyedüli állam, mely az Uniónak évi 30—40 millió fonttal törleszti adósságait, amelyeket tulajdonképpen szövetségesei kedvéért vett fel. A háború miatt és a munkanélküliség miatt Brittanía olyan adóterheket visel, amiket egy nép sem. Mindezek ellenére Anglia januári javaslatában kijelentette, hogy lecsökkenti a szövetséges adósságokra való igényét. Ezt a javaslatot Poincare teljesen elvetette, ehelyett a Ruhr-vidéket tartja megszállva. Mivel Anglia számított javaslatára elfogadására, ennek meghiusulása után Baldwin bejelentette, hogy

Anglia szabad kezet nyert a szövetséges adósságok tekintetében.

Politikai körökben — így fejezi be a szikratávirat — ma is általános vélemény, hogy az adósságrendezés előfeltétele ma is a német jóvátétel végleges meghatározása.

Berlinben Cuno nagy beszédet mondott, amelyet a Rothe Fane kivételével az egész sajtó helyeselt. Cuno szerint minden nyomoruság dacára fent kell tartani a passzív ellenállást.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek: Az ördög mátkája, a karszemélyzet jutalomjátéka. Utolsó előadás.

MOZI

— „Maciste utazása” Dorian Filmszínház. Két héttel ezelőtt láthatta utoljára a nagyváradi publikum kedvenc óriását, Macistét. Maciste most ismét megérkezett és újabb szenzációs produkciókat fog bemutatni a közönségnek. Tucatszámra gyűri le

ellenfeleit és bámulatos erejével utánozhatatlan erőmutatványokat végez. Az izgalmas kalandorfilm, amely bővelkedik szenzációs jelenetekben, péntek, szombat és vasárnap látható a Dorian Filmszínházban. Az előadások pénteken 6 és 9 órakor, szombaton és vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

— Dr. Mabuse kalandorfilm második befejező része ma, pénteken az Atlantic nyári moziban és az Apolló moziban. Előadás kezdete az Apollóban 6 és 9, az Atlantic nyári moziban 9 órakor.

Tőzsdei Jelentések

Zürich, augusztus 9. Nyitás: Berlin 0.01 egyenyed, Newyork 546, London 2523, Páris 3110, Milanó 2310, Prága 1600, Budapest 0.03 fél, Bukarest 275, Bécs 0.0077.

Bukarest, augusztus 9. Zárlat. Devizák: Páris 1165, Berlin 50, London 935, Newyork 204 fél, Milanó 885, Zürich 37, Bécs 28, Prága 602, Budapest 120.

Budapest, augusztus 9. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: London 88.200—88.600, Bukarest 95—102, Berlin 0.30—0.50, Milanó 309—844, Páris 1075—1111, Prága 565—589, Zürich 3440—3560, Bécs 2650—2790, Newyork 18.900—19.600.

Zürich, augusztus 9. Zárlat: Berlin 0.01, Amsterdam 216, Newyork 543, London 2502, Páris 3120, Milanó 2342 fél, Prága 16, Budapest 0.03 fél, Belgrád 595, Bukarest 275, Varsó 0.0025, Bécs 0.0075.

A budapesti értékpapírpia záratai: Magy. H. 440000, Osztr. H. 156000, Angol Magy. 78000, Leszám. 78500, Magy.-Olasz 26500, Hazai 60000, Salgó 630000, Rima 179000, Közuti 41000, Déli 140000, Allamv. 485000, Hermes 76000, Ingatlanb. 180000, Forgalmi 39000, Bosnyák Ag. 62000, M.-Alt. Takp. 125500, Hazai Tak. 2.250000, Borsod Misk. 160000, Concordia 65000, Első bpesti gőzm. 148000, Gizella 37000, Hungária 78000, Beocsini 825000, Eszt.-Szászv. 460000, Kohó 425000, Drasche 180000, Phöbus 135000, Magnezit 200000, Kőszén 2.475000, Urikány 98000, Adria 75000, Atlatika 66000, Levante 525000, Tröszt 112000, Csáky 55000, Fegyver 920000, Ganz-D. 16.800000, Ganz-Vill. 1.775000, Láng 180000, Lipták 29000, Schlick 70000, Osztr. légsz. 950000, Lámpa 523000, Guttmann 470000, Klotild 107500, Cukor 3.100000, Österm. 260000, Gummi 160000, Vasutforg. 221000, M.-Vás. petr. — Nacici 1.600000, Neuschloss 160000, Ofa 155000, Győri olaj 130000, Slavónia 125000, Ujlaki 20000, Villányi 80000, Angol 47000, Teudlof 65000, Egy. fa 44000, Wörner 46000, Zabolai 148000, Egy. Takp. 99000, Rössemann 68000, Papir 84000, Boni 96000, Malomsoky 25000, Egisz 215000, Földhit. 29000, Merkurfa 15000, Viktória 230000, Océán 35000, Pálfalvi 70000, Kőburg 440000, Danica 135000, Belvárosi 38000, Györffy 65000, Hoffer 130000.

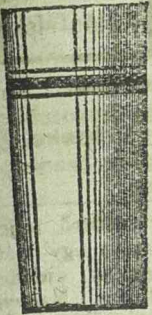
A bizonytalanság és tapogatózás, amely a étfői tőzsdenapon volt észlelhető, teljesen letűnt és szilárd hangulatnak adott helyet. Az arbitrázs értékek rendkívül szilárdan indultak, a tőzsdeidő első felében az árak ugrásszerűen emelkedtek. A kulisz animáltsága magával ragadta a többi piacokat is. Az utótőzsdén az irányzat változatlanul szilárd maradt, a hetipénz 16-ig terjedő időre öt és félszázalékkal ajánlotta.

A gabonatőzsde előző napi szilárdsága ma tovább folytatódott. Ma is minden tért felvett a budapesti piacon a malomkartell. Buza 77.500—78.000, rozs 50.000, tengeri 60.000, zab budapesti paritásban 76—77.000, árpa 50—51.000.

*Maciste a Babilonban
Minden cipész tudja!*

NYILTTÉ

Vendéglősök!

Ajánlunk dus választékban, nagyban és kicsinyben, legversenyképesebb árban kristályfehér sörös, boros és vizes poharakat, boros stucnikat, likőrös poharakat, demyohnokat, boros, vizes és likőrös serviceket, alpacca evőeszközöket, befőttes készleteket.

Komlós Testvérek

táblaüveg, üveg, porcellán és háztartási cikkek nagyáruháza

Oradea-Mare

Str. Nicolae (Zöldfa-utca) 13. szám.

SPORT

Az NSE tenniszversenye

Kettős cél vezette az NSE-t, mikor az összes nagyváradai egyletek tenniszjátékosait meghívta egy 3-4 napig tartó barátságos mérkőzésre: Az egyik cél az volt, hogy a AC által aug. hó végén rendezendő országos verseny előtt az indulók egy kis versenytint szerezzenek és őket így fokozottabb enírozásra szorítsák, a másik pedig, hogy az annyira szükséges sport-barátságot mélyítsék és hogy megtudják: mi a különbség az egyes gyletek játéktípusa és versenyképessége között. Az által, hogy csak nagyváradai játékosok mérkőznek egymással, jobban kitűnik ez különbség, mint egy országos versenyen. A verseny azzal is korlátozva van, hogy egyetenként minden versenyszámban csak 4-4 játékos indul, vagyis minden egyletből csak a egyjara. A mérkőzés kedd óta a Dör-szigeti ennisz-pályákon folyik.

Az I. osztályu versenyek mindennap délután 5 órakor kezdődnek:

A női egyes versenyben eddig Kálmán Györgyné és Kövér Baba mentek előre és holnap lesznek az elődöntő mérkőzések. A verseny érdekességét és realitását csökkenteti az, hogy az NSE két legjobb játékosa Erber Dezsőné és Domokos Daci nem indulnak. A győztest Kálmánnéban látjuk, míg a második hely Dr Masznyik Elemérné, Szabó Lászlóné, Kövér Baba és Örömy Lola között dől el.

A férfi egyes-verseny favoritja Máthé András (NAC), az ismert nevű versenyjátékos, míg a második helyért Rimanóczy László (NSE) és Bauman G. (Tör.) fognak küzdeni. Nagyon jó formát áruelt Domokos Károly (NSE), aki eddig már két győzelmet aratott Popovici Radu (Bihorni) és Feledí Andor (NAC) fölött, de Máthéval szemben már nincs reménye.

A egyes páros versenyben nagy meglepetést okozott a NSE veresége és így most már csak egymás közt fog a NAC a győzelemért küzdeni.

Nagy érdeklődéssel várjuk a férfi páros döntőjét. Ez lesz a legszebb verseny. Az eredmény kétes, de mi Máthé-Feledí győzelmét várjuk. A második hely Rimanóczy-Domokos (NSE) és Staub-Grósz (NAC) között dől el.

A női páros versenyben dr Masznyikné-Kálmánné (NAC) és Szabó Lászlóné-Kövé Baba (NSE) kerültek a döntőbe.

Az ifjúsági-versenyek dé-

előtt folynak. Ezzel a versennyel a jövő reményiségének akart kedvezni az NSE, akik meg is hálálták a versenykiírást, mert igen sok nevezést adtak be.

A férfi egyes verseny ha nem csalódunk, Blayer (NAC) és Domokos (NSE) között fog eldőlni. Az előbbi hároméve, az utóbbi két éve játszik az bizonyítja a tenniszre való nagy rátermettségüket, hogy már is 5-6 éves játékosokat vernek. Mindkettő ügyes, szívós és mozgékony. A harmadik hely teljesen bizonytalan, mert az indulók még nem igen versenyeztek. Baumann, Keztyűs és Schönberger jöhetnek szóba, de megiepetés is lehet.

A férfi-párosban Domokos-Keztyűs (NSE) és Blayer-Bauman (NAC) a favorit, az eddigi játéuk után ítélve.

A női egyesben: Jakobi (NAC) Tátray (NSE). Munk Lili (Tör.) és Vadász (NAC) kerültek az elődöntőbe, míg a

Női páros versenyben Jakobi-Vadász (NAC) és Munk Lili és Klári (Tör.) küzdenek az első helyért.

A egyes páros elődöntőjébe kerültek Domokos-Tátray (NSE), Blayer Jakobi (NAC), Baumann-Vadász (NAC) és Keztyűs-Jakabos (NSE).

A versenyek jó idő esetén pénteken délután érnek véget, ekkor lesznek a döntő küzdelmek. Ugyanezen a napon nagyon érdekes meghívási versenyben is lesz részünk. Sikertült ugyanis a NSE-nek meghívnia a Dör-szigeti pályára Lam m Bélát, a kitűnő kofozsvári bajnokot, akinek remek játékában az 1920. évi orsz. versenyen volt alkalmunk gyönyörködni. Máthé Andrással és Rimanóczy Lászlóval fog mérkőzni, aminek már a hírért is feszült érdeklődéssel fogadták a közönség.

A versenyeket, amelyre csekély 5 lei a belépési díj, állandóan nagy közönség nézi az árnyas fák alatt és a most következő döntő mérkőzés még inkább fokozza a finom sportot kedvelők érdeklődését.

Kiadó

50 éve fennálló

vendéglő, korcsma, fűszerüzlet istállóval

lövésártér mellett, öregség miatt.

Értekezni: ROSENFELD Beöthy Ödön-u. 59

Futárjárat, vizum mindennap.

Utazóknak utlevelek vizumoztatását leggyorsabban és legolcsóbban elintézi, ugyanott hozzávaló fényképet legjutányosabban készít

„ENYVESHÁT” műterem és futárroda, Sas palota.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor

Nr. 152-1923.

Publicațiune de licitație.

In temeiul ordinului No. 8638-1923 al Ministerului Agriculturii și Domeniilor, se va vinde în licitație publică realitățile cuprinse în protocolul Cărtii funduare din Oradea-Mare No. 1957, No. de serie A. I. 3-4 și Nr. top. 1418/a, 1419/a, casă cu intravilan și grădina situată în Str. Gen. Holban (Széles-utca) No 17.

Licitatiia se va ținea la Oradea-Mare în ziua de 10 Septembrie 1923 la orele 3 p. m. în localul Palatul Justiției parter No. 28 și condusă de Advocatul Statului Dr Coriolan Grădinaru.

Prețul de esclamare 40.000 lei. Participanții vor depune 4000 lei vadiu. Sub prețul de esclamare imobilul la nici un caz nu se va vinde.

Se susține dreptul Ministerului de a aproba ori respinge rezultatul licitației.

Oradea-Mare, la 9 August 1923.

p. Minister

Dr Coriolan Grădinaru

Advocatul Statului.

Vásárolok erdőket

főleg cser és bükk, cca 250-300 kilométer körzetben Bucaresttől. — Részletes ajánlatok

Sarf

Calea Rahovei

No. 260 Bucuresti küldendők.

Utleveleket vizumokat

bármely konzulátusnál a leggyorsabban elintézt

Dijmentes felvilágosítást nyújt

Román fordítást azonnal elintézt

SCHREIER

ügynökség Tisza Kálmán-ter 1. szám Vármegyeháza mellett.

Eladó egy majdnem új Anger-féle

amerikai lábtaposó téglésajtógép

és 270 kg. teljesen új, modern betű-

anyag, cimbeltű és réztinta még

gyári csomagolásban, E. M. Betűöntőde

gyártmány. — Ár 96 000 lei. — Cím:

Thierfeld Dávid Fogaras

Gyakorlott

Gyors és gépirónó

lehetőleg német és román nyelv- ismerettel, azonnali belépésre kerestetik. Írásbeli ajánlatok az eddigi alkalmazás, fizetési igények megjelölésével a

DERBBY (volt Hungária) cipőgyár

r.-t. irodájába, Strada Avram Iancu (volt Kossuth-utca) 3. sz. alá intézendők

Friss férfi

divatlapok

érkeztek a

HEGEDÜS

HIRLAPIRODABA.

Azonnalra keresünk

perfect írodistanót Kolozsvárra.

Német nyelv, gyorsírás és gépirás szükséges. Magyar nyelvismeret kívánatos. Ajánlatok bizonyítványokkal és fizetési igényekkel a „Nagyvárad” kiadóhivatalába küldendők.

Buha olmoi

keres megvételre a

Sonnenfeld Adolf nyomda Rt.

Bellágyi Dezső-utca 8. sz.

A „NAGYVÁRAD” A PRÓHÍRDETÉSE

Egy szó ára 1-50 lei. csomagban kedvező. A legkisebb próba ára 10 szóból 10 lei.

Levelezés

Édes Józsekm a kükül-
lőbe ne menj egyedül fű-
rődni, mert megharagszom
Rózanénit! Ilonkát és
Arnoldot veled együtt csó-
kolja Anyus és Imre.

LAKÁS

Fiatal házaspár 1, eset-
leg 2 szobás lakást keres,
lehetőleg a központban.
Csak kis háztulajdonosokkal
tárgyalok. Cím a kiadó-
ban. 644

Két szobás honyhás la-
kást keresek újjáéves vagy
olasz bármely részén, Le-
lépést fizetek. Cím a ki-
adóba. (81)

Átadó vagy kiadó laká-
sokat butorozott szobái-
kat legnagyobb bizalom-
mal jelentek irodánkban
diszkrétan gyorsan közve-
litük. Pável-u 5 687

Egy vagy két szobás
lakásokat külön bejárattal
szobákat, pénzkölcsönö-
ket, üzlethelyiségeket, há-
zakat auteréneket azon-
nal közvetítünk Pável-u 5
686

Eladók:

Dorogos-oldalon 9 kat.
hold, 3 szobás lakás 220
ezer leért. Hering olda-
lon egy és fél kat. szőlő,
felszerelt borház 65 ezer
lei, két kat. hold, 2 szo-
bás cseres ház 120.000.
Ermelléken üzlet, ház, 40
év óta fennáll, elfoglal-
ható 4 szobás lakás, tra-
lik, ital 600 ezer lei. Szál-
dobágy határában 9 kat.
hold szántó, veteményes,
gyümölcsös, forráskút 200
ezer lei. jobb helyen mo-
dern 2 parkettes szoba,
fürdő, mellékhelyiség. Van
több 1 szobás és 2 szo-
bás lakás. Várady Zsig-
mond-utcán magánház, el-
foglalható lakással 180
ezer lei. Magyar-utcán új
ház 210 ezer lei. Körös-
utcán 200 ezer leért. Van
még 450 ház bejelentve
75 ezer leitől 2 millióig.
Fél hold szőlőtől 35 holdig.
Vannak üzletek, lakások
stb. Ha lakást, házat, sző-
lőt, butorozott lakást
eladni, kiadni, cserélni
akarja, forduljon bizalom-
mal hozzám diszkrétan,
azonnal, elintézem.

Walsz Gizi
közvetítő irodája
Nyomda-u. 4.

●●●●●●●●
VESZONKI
szőnyeget,
butorokat,

teljes lak- és iroda-beren-
dezéseket, Wertheim kassz-
szát, zongorát, csillárokat,
porcellánokat, régiségeket
stb. Meghívásra házhoz
megyünk. 1927

Frenkel és Fia
Mezey Mihály-utca 10.

●●●●●●●●

Alkalmazás

Segéd fűszer, csemege
szakmából felvétetik ro-
mánul beszélő előnyben
Vadász és London Str.
Reg Ferdinand 10 675

Intelligentes deutsches
Fräulein sucht Stelle zu
grösseren Kindern nur
aufs Land. Vass, Ruli-
kovszky utca 6. I. Stocke.
699H

Kisasszony irodai tu-
dással, ki a kisasszónál-
ban segédkezik, felvétetik
románul beszélő előnyben
Vadász London Str. Reg.
Ferdinand 10 676H

Perfect magyar német
meglehető levelező gyors
és gépiró francis nyelvtu-
dással szeptember 15-ére
állást keres. Cím a ki-
adóban. 688H

Mindennemti
gépjárműjavítást
készít

E. Fränkl Hermin
női divat szalonja
Sztaroveszky-u. 11
(Sztaroveszky és
Péter-utca sarok)

Új gépjárműjavító!

Irodai teendőkhöz jártas
gépiró kisasszony keres
Dr. Morvay Zsigmond Nagy
Sándor-u 4 690H

Kifutó fiút felvesz Vadász
London Str Reg Ferd 674H

Egy jó házból való fiu
tanulónak fizetéssel felvé-
tetik. Polonky József fű-
szer üzlet, Szent János
utca 28.

Adás-vétel

Eladó ház Uri-u. közepén
negytelekkel 150 ezer Lei.
Weisz Gizi Nyomda-utca
4 szám 137

Egy teljesen jókarban
levő nagy Singer var-
rógép és egy díofa
hátszoba butor eladó
Vámház-u, 21.

Két sötét férfiruha egy
egész lakcipő és félbaga-
ria 40 es majdnem új egy
átmeneti kabát eladó.
Szacsvay u 43 bal 3 693

Gránatvirágfa gyönyörű
eladó Uri u 29 692

Használt, de jó karban
levő iroda berendezést és
írógépet megvételre kere-
sek. Cím a kiadóba. 669

Dinamo 110 Volt, 40 K. W. egyenáramu
Egyesült Elektr. R. T. gyárt-
mányu, 4 sarkos, teljes kapcsolólábla
berendezéssel, keveset használt **eladó**
Megtekinthető: Stern Béla géptechnikuskánál,
Strada Avram Iancu No. 18. Oradea-Mare

Jókarban levő gyermek-
kocsit keresek megvételre.
Ertekezhetni Sztaroveszky
utca 3, földszinten (Nagy-
hid mellett). 601

Bérbe adó faaprító telep
telepengedélyezéssel joggal.
Cím a kiadóban 661

Fényképező gyors gép,
Görz Dager lencsével és
minden hozzávalóval pri-
ma kivitelben, egy kézzel
kezelhető, lev. lap és vi-
sítte felkészítve 15 ezer
Leit eladó. Ünnepe és
vasárnap egész nap, hét-
köznap 12-től fél 2-ig Zen-
ker fényképezésnél, Sze-
nizslo-u. 25.

Ajándék ház 4 szoba 4
konyhából álló ház 1
szobás azonnal beköltöz-
hető 60000 Lei. Két szoba
2 konyhás egyik azonnal
beköltözhető 70000 L
Egy magán ház azonnal
elfoglalható 3 szobás la-
kás egy üzlethelyiség pin-
ce, istálló kedvező árban
eladó. Ertekezhetni lehet.
Szenizslo-u 39 hátul jobb-
ra 678H

Papirhulladékot min-
den mennyiségben ve-
szünk, Sonnenfeld nyomda
Str. Prințul Carol (Szilá-
gy! Dezső-utca) 6. sz.

Házak eladók. Házai-
adást megvételre vá-
lalunk. — Kőcsönöket
megszerezünk. Magánpén-
zünk. jutalékkal kihelye-
zések Adásvételi Rtg. Par-
cul Traian 12. — Ertesítés
délután. 5

70X145 méretű finom
öntött tükröt keresek meg-
vételre. — Szabó, Károly
Csengeri-u. 9.

Szenizslo utcában sür-
gösen eladó ház elutazás
miatt Ugyonkók díjaztat-
nak. Ertekezni Uri u 50
cipész üzletben 697

Két hark-váza, fehér tük-
rös előszoba, szekrény,
fényképezőgép, antik tükör
eladó. Lukács György u.
10. a) 696

Komplett világos háló-
szoba butor jutányosan
eladó. Cím a Hegedűs
Hirlapirodában. 694

Poisturozott
körösta háló-
szoba és konyha
butorok
olcsón eladók.
Mindenféle asztalos-
munkát szakszerűen
készítik.

Száraz Miklós
műasztalos Körös-u. 48.

Különlélek

Utlevélkező, bérlet-
hez legutányosabban
azt fényképeket Zen-
ker fényképez. Szenizslo-
25. szám.

Tisztviselőnek teljes
látást keres egy hónap
szép hegyes vidéken.
Ajánlatok a „Nagyvár-
ad” kiadóhatalába küld-
dők az ár megjelölésé-
re „Nyaralás” jellegre.

Amerikába kivándorol-
ni szándékoznak a be-
gád levelet összekötő-
sünk alapján megve-
szük. Iroda Katholikus
ben.

24% kamatra keresek
magánpénzt teljes fede-
tel. Adásvételi Rtg. Par-
cul Traian (Széchenyi-
tér) Ertesítés délután.

Magánpénz
jó garancia
mellett

kihelyezésre készen
SIMON SÁNDOR
bank és tőzsde-
bizományi iro-
dája.

Szt. János-u. 30

Eladó

egy rézdisziteses feh-
vaságy, egy réz éjszaki
rénny, egy drb. rézmosó
egy darab cse edény, egy
darab álló íróasztal, egy
drb vízvezeték kútállvány
egy drb fűrdőkád, 1 dr
tyukketrec vasból, van
terembe való kanapé, ma-
racot és sodronyok, egy
elsőrendű hencser.

Tonk Emlné

Körös-utca 32. sz.

Börgarnitúra

modern, fekete tarago-
fa díszes, új szobale-
ke, faragott reneszan-
gyönyörű kiállításu. —
Magán és Pallasbe-
ebédők, berakott háló-
szobák jutányosan kerül-
nek eladásra.

Sternberg

butorüzlet, Sas-passagyi
Telefon 13-45. szám

Remélám

tudja már, hogy leg-
gyorsabban intérl el

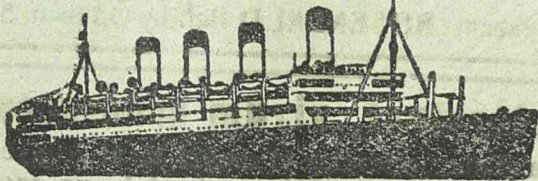
utlevélét és vízumát

Kolozsvárt, Brassó-
ban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA

futárlrodája
Pannónia kávéház

CUNARD LINE

HOLLAND KIRÁLYI LLOYD

EUROPA ESZAK-AMERIKA
EUROPA KANADA
EUROPA DEL-AMERIKA

ELSŐ OSZTÁLYU LUXUS ÉS GYORSGÖZSÖKKEL

ÁTKELÉS AMERIKÁBA 5¹/₂ NAP ALATT

Behajózás: HAMBURG, CHERBOURG és AMSTERDAM-ból

További felvilágosításért forduljon a CUNARD LINE-hez,

BUKAREST, CALEA VICTORIEI, 40

TEMESVÁR, BULEVARDUL CAROL, 40

GSERNOWITZ, STR. REGELE FERDINAND, 43

CHISENEV, MICHALOVSKAIA, 35

A kolozsvári CZELL-SÖRGYAR SÖREI:

a HERCULES-tápsör

és a világos MONOSTOR-sör

a VEZETO MARKÁK, mert utólérhetetlen minőségűek,

Aki jó sört akar inni, csak ezeket kérje mindenütt!

Főraktár: „ORIENT” IPARI és KERESKEDELMI R. T.
Oradea-Mare—Nagyvárad, Str. Gilányi 5-7.

TELEFON 3-98

Lloyd 1879

TELEFON 3-98

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.